

Prinsens gate 1
0152 Oslo

www.dmf.no

Mottaker
E-post:

Oslo 05.09. 2025

Høringsinnspill fra Dagligvarehandelens Miljøforum til rapport fra Ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter

Dagligvarehandelens Miljøforum (DMF) takker for muligheten til å komme med innspill til ekspertgruppen for virkemidler for sirkulær økonomi. DMF er eid av de tre største aktørene i dagligvarehandelen. DMFs formål er å løse dagens og kommende miljø- og klimautfordringer innen dagligvarehandelen, med fokus på økt ressursutnyttelse gjennom bl.a. økt sirkularitet.

DMF er medstifter av blant annet Grønt Punkt Norge AS, Infinitum og sitter i styrene for de ulike returselskapene, deriblant Plastretur. Vi er svært stolte av Plastretur og Tomra sitt anlegg på Hobøl, Områ, Norges eneste finsorteringsanlegg for plast.

Kort oppsummering;

Næringslivets produsentansvar utvides i tråd med PPWR. All emballasje, inkludert plastemballasje, må være designet slik at den er minst 70 % gjenvinnbar. For å nå kommende materialgjenvinningsmål er Norge avhengig av å sortere plastemballasje ut av restavfallet. Det betyr at 70-80% av plastemballasjen må samles inn og gjenvinnes. I dag havner over halvparten av plastemballasjen i restavfallet og går videre til forbrenning. Det bør derfor utvikles en nasjonal tiltakspakke for infrastruktur for regionale sentralsorteringsanlegg. Vi opplever at dagens utfordring kan løses med etablering av et ekstra sentralsorteringsanlegg ut over det som er besluttet på Østlandet og et i Midt Norge, og at dette kan etableres i samarbeid med næringsliv, kommune og stat.

Behov for sentralsorteringsanlegg for plast:

DMF viser spesielt til kapittel 9 i rapporten om plast. Rapport¹ fra Handelens Miljøfond og erfaringer fra Plastretur og TOMRA viser at etablering av regionale sentralsorteringsanlegg er avgjørende for å kunne nå de nevnte målene.

Vi er enige i ekspertgruppens syn om at det er behov for å øke materialgjenvinningen av plastemballasje og øke tilgange til og etterspørselen etter sekundær råvare. Vi savner derimot at ekspertutvalget peker på løsningen for utfordringen for å kunne nå målet knyttet til materialgjenvinning av plastemballasje. Dette er vel kjent og gjenspeiler en rekke innspill fra høringsinstanser, det vil si behov for en forbedret infrastruktur for sortering av plast og etablering av sentralsorteringsanlegg.

I dag opplever vi følgende status:

- Over halvparten av plastemballasjen havner i restavfallet og brennes.

¹ <https://handelensmiljofond.ams3.digitaloceanspaces.com/reports/Faggrunnlag-h%C3%B8y-oppl%C3%B8sning.pdf>

- Det finnes ingen nasjonal plan for lokalisering av nødvendig sorteringsanlegg.
- Kommunene mangler tilstrekkelig infrastruktur for utsortering.
- Dagens virkemiddelapparat fungerer ikke effektivt for sirkulære industrielle løsninger.
- Kostnadene ved CO₂-fangst fra forbrenning er langt høyere enn investering i sorteringsanlegg. Etablering av en nasjonal sorteringsinfrastruktur er betraktelig mer kostnadseffektivt klimatiltak.

Rapporten fra Handelens Miljøfond, nevnt over, konkluderte med at det enkeltstående viktigste tiltaket for å nå materialgjenvinningsmålet for plastemballasje i 2025, er en infrastruktur med regionale sentralsorteringsanlegg som henter plast ut av restavfallet, og at den blandede plasten finsorteres i ulike plasttyper i ett sentralt finsorteringsanlegg.

Plastretur har bygd et finsorteringsanlegg sammen med TOMRA uten offentlig støtte, og anlegget er etter planen i drift i 2025. Etter vår mening er anlegget en forutsetning for at fremtidige mål om utsortering og materialgjenvinning av plastemballasje skal nås, og vil i tillegg være et viktig bidrag til kortere transportavstander og etablering av norsk gjenvinningsindustri, viktige elementer i sirkulærøkonomien i Norge. Dette anlegget er et teknologisk avansert finsorteringsanlegg av nasjonal skala (100.000 tonn årlig kapasitet), som legger til rette for at de nasjonale målene kan nås. Norske kommuner er per dags dato i stand til å sortere ut og tilgjengelig gjøre maks 40 % av forbrukeremballasjen målt i tonn satt på markedet.

Det er planlagt nyetablering av 2 regionale sentralsorteringsanlegg. Disse er av ulike årsaker forsinket. Vi støtter de kommunale selskapene i deres ønske om et virkemiddelapparat som støtter denne infrastrukturen i deres sektor. Det kan være lånegarantier, forhåndsfinansiering, eller som i Sverige, direkte økonomisk støtte. Kanskje kan kommunene også ha nytte av andre eiermodeller hvor ikke-kommunale aktører går inn og finansierer anleggene og at kommunene leier kapasiteten. De kommunene som ikke har (planlagte) anlegg eller mulighet til å kjøpe kapasitet hos andre, vil ikke nå forskriftskravet om utsortering av gjenvinnbar plast i 2028.

Konklusjon:

DMF mener at tiden er overmoden for å lage en nasjonal plan, med konkret tiltakspakke, for å realisere en infrastruktur med regionale sentralsorteringsanlegg. Vi opplever at dagens utfordring kan løses med etablering av et ekstra sentralsorteringsanlegg ut over det som er besluttet på Østlandet og ett i Midt Norge, og at dette kan etableres i samarbeid med næringsliv, kommune og stat.

Drikkevareemballasje:

Ekspertutvalgets rapport omtaler drikkevareemballasje på flere områder. Vi legger spesielt merke til følgende anbefalinger i rapporten:

Avgiftssystemet på drikkevareemballasje videreføres, og drikkevareemballasje omfattes ikke av en ny avgift på plastemballasje. Det bør vurderes å innføre redusert sats i grunnavgiften på drikkevareemballasje for drikkevareemballasje av materialgjenvunnet råvare.

Dersom produsenter og importører får plikt til å måle og rapportere innhold av materialgjenvunnet råvare i all drikkevareemballasje omfattet av grunnavgiften, så kan det vurderes om grunnavgiften på drikkevareemballasje bør differensieres etter andel materialgjenvunnet råvare.

Dette er en tilnærming DMF støtter, og vi viser også til Infinitum sitt høringssvar til denne høringen. DMF var med på i sin tid til å etablere Infinitum og sitter i dag i styret.

Innføring av redusert avgift og fiskalt begrunnet:

DMF mener at det er et godt forslag å innføre redusert sats i grunnavgiften på drikkevareemballasje gjennom å differensiere etter andel materialgjenvunnet råvare. Vi er kjent med at Infinitum i mange år har argumentert for et slikt forslag. Det vil være et effektivt miljøfremmende tiltak å utvikle grunnavgiften som foreslått.

Ekspertutvalget peker på at dagens grunnavgift er først og fremst fiskalt begrunnet. Opprinnelig var den motivert av miljøhensyn ved å gi fritak for ombruksemballasje, men med dagens teknologi er ombruksemballasje mindre miljøvennlig² enn engangs-emballasje som samles inn og resirkuleres. Dermed er det kun proveny-hensyn som i dag er mulig begrunnelse for grunnavgiften.

Infinitum foreslår videre at en slik avgift bør graderes i forhold til innhold av resirkulert råstoff. Tilsvarende som for dagens miljøavgift kan – og bør – den være innrettet slik at %-andel resirkulert innhold gir samme % reduksjon i avgiften. Dette støttes av DMF.

² NORSUS OR.27.23 og fagfellevurdert artikkel i Journal of Cleaner Production 519 (2025) 146003